

Stručná zpráva o Cestě na Sever alias toulání No1 na Aljašce a Klondike

O cestě jsme uvažovali v kontextu tří transatlantických cest několik let. Mlhavé úvahy dostaly reálné obrysy asi před rokem rámcovým vymezením trasy, předběžnou kalkulací a odhodláním lidí obě předchozí záležitosti akceptovat. Výsledkem byl itinerář, který obsahoval čtyři stěžejní oblasti našeho zájmu:

- první týden v „přímořské Aljašce“ konkrétně na poloostrově Kenai;
- přechod Chilkootského průsmyku po trase známé z dob zlaté horečky;
- pobyt v rekreační oblasti Chena River;
- týden v národním parku Denali
- a mezi tím dlouhé cesty, proložené touláním přírodou a zajímavostmi... z nichž nejvýznamnější zřejmě bylo Dawson City.

Na pět týdnů pobytu (4. srpna – 10. září) to byl nabitý program a dlouhá cesta a věděli jsme, že nás čekají dlouhé přejezdy (třemi auty jsme nakonec najeli cca 3620 mil, tj. 5800 km). A poté co (moje) Helena nemohla jet, jsme vše absolvovali v jedenácti lidech (z jedničky), oscilujících kolem důchodového věku...

Počasí proměnlivé a s ohledem na předcházející „expedice“ poměrně deštivé. S ohledem na poměry Aljašky (kde krásný letní týden představuje podle průvodců tři slunečné dny, dva dny oblačno s možností přeháněk a dva dny deště) jsme měli velmi hezky. Provázelo nás také neobvykle mnoho problémů, soustředěných zejména kolem zadního kola auta No2...

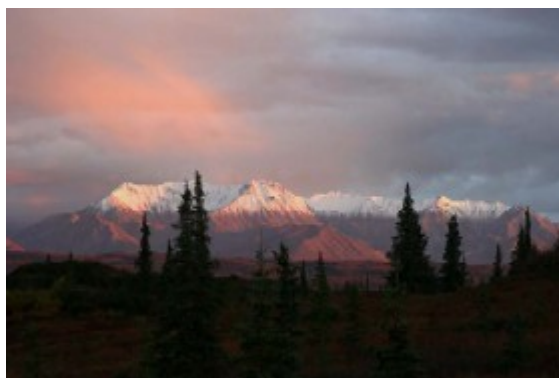
Kenai znamenal výzvu pro „plážovou“ túru, která není selankou s tím slovem spojovanou, ale cestou, která je vázána stavem odlivu a přílivu... Se dvěma noclehy jsme ji absolvovali v počasí označovaném jako „Itálie“. Cestou byly potoky plné lososů a k tomu mořské vydry, delfíni a modří ptáci (bez politického podtextu) a nádherné pláže. V návaznosti na to jsme absolvovali houpající malou loď (s adekvátními žaludky některých) velrybářskou výpravou. Viděli jsme nejen skákající kosatky, ale i tuleně, další vydry, lvouny a bělohlavé orly... Navíc i ledovce co spadají až do moře a občas do něj s randálem i padají. Leč počasí nic moc na den se umoudřilo, takže jsme využili kanoí na nádherných jezerech Swanson (Lakes). Ale poté už zase lilo a natolik, že to zpozdilo výlet části „medvěďů“.

Nicméně pět lidí se dočkalo o den později a malou Cesnou přeletělo na sousední poloostrov Katmau. Let byl dobrodružný nejen díky letadlu jehož škvíry těsnili hajzlpapírem, ale zejména řízením, které obsadili dva Jimmy(ové). Ukázalo se, že praxe TAKového předsedy (Jimmy Jirsa) nestačí, ale lze ji napravit. Medvěďů bylo na pláži deset a věnovali se více lososům než čumilům. Jejich zaujetí dobrým jídlem bylo takové, že jsme se dostali do vzdálenosti, která (skoro) lákala je podrbat... Nikdo to ale nezkoušel, takže jsem se vrátili všichni.

Dlouhý přejezd směřoval do Kanady, či přesněji na pomezí Britské Kolumbie a Yukonu. Asi tisícovka kilometrů vedla podhůřím pohoří Svatého Eliáše, ze kterého jsme díky mrakům viděli jen torzo a hlavně úchvatný splaz ledovce Matanuska. Krátce nato jsme prodloužili trvání jedničkové sleziny (11. srpna) v hospodě U hnědého medvěda a se šéfem PASem jsme si (pro něj už v úterý po ránu) zazpívali přes telefon. Ke kratší túře jsme zastavili na kanadské straně v národním parku Klouane a dojeli jsme znovu do Ameriky, konkrétně do Haines a trajektem do Skagway.

A to byl začátek pětidenního přechodu přes Chilkootský průsmyk. Samotné Skagway je pohledným městečkem s tvář Divokého Západu. Vše se soustřeďuje na hlavní ulici nesoucí jméno Broadway. Výchozím místem je ale jako před sto deseti lety místo na pobřeží (Deya), vzdálené asi 10 „majlí“. A tam jsme (se zkušeností, že (jeden) Čech potřebuje na kanadsko-americké hranici pas) převezli auto do cíle naší cesty na White Pass a dali se na cestu. Deštivé počasí podtrhlo povahu americké strany stezky (trailu), která vede dva dny deštivým pralesem. Díky tomu tam také rostou houby a cesta byla absolvována ve stylu „mykologického fotosafari“ (sbírali jsme jen občas nejlepší kousky). Navzdory mlze a dešti se každý den ukázalo i sluníčko... leč samotný výstup od „Vah“ (Scales – místo, kde se převažoval a registroval požadovaný náklad 1000 kg na hlavu) probíhal v mlze. V obrovitém a strmém (místy 45°) suťovisku bez náznaku cesty a za mírného deště to klouzalo nebylo nic příjemného. Zvláště když nahoře byl jen jeden stupeň nad nulou a předcházely tři falešné vrcholy... Situaci výrazně nezpestřil ani Jimmy, který se díky zkušenostem z řízení Cesny zkoušel parašutistické kotouly vzad (vlastně jen jeden, naštěstí bez větších následků). Kanadská strana je zcela jiná, mnohem sušší, více otevřená a s mnoha jezery. Také se naplnila předpověď ranguera ze Skagway a bylo víc sluníčka, které zřetelně převažovalo nad deštěm. Mykosafari pokračovalo, jen americké hříby byly zaměněny za kanadské křemenáče. Ty se nevídanou formou vyskytovaly v okolí Lindemannova jezera, odkud v květnu 1896 vyplulo sedm tisíc lodí... aby zkrátilo cestu k dalšímu – Bennetonu jezeru. My jsme k němu pokračovali přes úžasný kemp u Baroon Lake pěšky nádhernou krajinou... U jezera jsme vzali vlak směřující na White Pass. Dříve než nás – všechny špinavé a zapáchající hikery - naložili do posledního vagonu, jsme ale objevili staříčké funkční piano a tak Bedřich hrál... Zazpívali jsme si s ním i Bethovenovu Ódu na radost a pár Amíků se přidalo. (Nicméně myslím, že oni zpívali tradiční Schillerovu verzi...) Vláček nás pak dovezl k autu a do Kanady a také do krásného počasí.

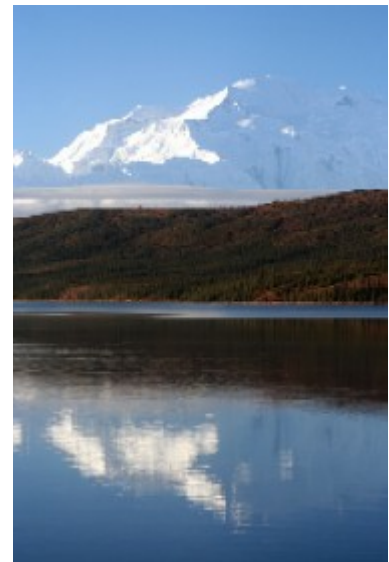

Další přejezd vedl na sever - spíše sluníčkem a nekonečnými prostory Yukonu – nás dovedl až k legendární řece, která dala provincii jméno. Bez větší pozornosti jsme projeli hlavním městem (Whitethorse) a směřovali k Dawson City, které bývalo hlavním městem zlata. Dnes jej ale výstižně charakterizoval Michal jako „V pravé poledne sto let poté“: Několik pravoúhle uspořádaných a prašných ulic s typickými štíty a hned za nimi les... Na konci srpna a sezony občas přešel člověk a jednou za hodinu místo koně projelo auto. Stále je v provozu legendární šantán, který jsme s radostí navštívili a zapojili se i do programu. A pak jsme našli hrob Eskymo Welzela a jako (letos) osmí Češi se letos zapsali do pamětní knihy. Projeli jsme legendární místa jako jsou Bonanza či Klondike a zavzpomínali u starých claimů. Zlato se na obou potocích stále těží, ovšem dřinu a romantiku vystřídaly bagry a nákladáky. Poté jsme trajektem překročili Yukon a absolvovali půldenní „autoturistiku po hřebenu nízkých Tater“ – silnice se vlní a kličkuje po hřebenu, který začínal hrát podzimními barvami a dovedl nás zpět na Aljašku.

Dalších pár set kilometrů bylo do Fairbanks a odtud už kratičko čekalo údolí řeky Chena. V něm jsme setrvali pár dnů v kempu na břehu tůně s bobří hrází a hradem. Těch nádherných zvířátek tam bylo každý večer a ráno požehnaně. Podobně tomu bylo i s losy, nebo spíše s losicemi, které – občas s teletem – lovily na dně mnoha močálů, jezer a slepých ramen. Kousek cesty (asi 15 mil) pak byly požehnané Hot Springs – horké prameny s bazénem, jehož nabídku jsme rádi a opakovaně využili. Mezitím jsme během dvou dnů ale přešli planinu Granite Tors, široký hřeben, který se občas rozprostře do širokých luk, ze kterých jsou vystrčeny solitéry pitoreskních žulových věží. Pod jednou z nich jsme v poslední chvíli před prudkou přeháňkou postavili stany a vylezli až do večerního slunce. To pak zalilo celou planinu zlatem, které kontrastovalo s tmavými mraky a fotografové měli světlo, které jsme (pár dní) považovali za „životní“. Neobyčejný zážitek, který hned tak nepotkáte, pak měli všichni. A ten gradoval v noci, kdy se na jasném nebi neobjevily jen úžasné hvězdy, ale také fascinující polární záře. Další den slunce pokračovalo a my v dáli zahlédli zasněžené velikány, buď Mt. McKinleho nebo jen o něco nižší vrcholky St. Eliase... Další slunný den jsem raftovali na samotné Chena River a byla to pohádka. Nic moc náročného, vlastně jen jeden dramatictější slalom mezi padlými kmeny. Ale řeka, která vzdáleně připomíná horní Vltavu, má hodně vody (byla mírně zvednutá) a pořad teče (chlapci s GPS naměřili rychlost od šesti do jedenácti kilometrů za hodinu). Takže jsme se spíš kochali (losi přes řeku, ryby, několik mladých orlů co ještě nemají bílou hlavu, ale i orlí v klasických barvách) a tak jsem si proti původnímu plánu přidali.

Do Denali je z Fairbanks asi 200 km – na místní poměry coby kamenem dohodil. Denali samotné je obrovský národní park vymezený kolem fascinující hory Mount Mac Kinley. A také středisko (nazvané spontánně „Špindl“), odkud vede 136 kilometrů prašná silnice do nitra parku. Je přístupná jen autobusem, který provozuje správa parku (a využívají dvě další společnosti). To proto, že celodenní projížďka dává naději vidět tu nádheru a navíc spoustu divokých zvířat, která dávají parku přezdívku „Serengeti Severu“. Leč ty nebyly náš případ, my jsme obdobnou trasu absolvovali v „Camper busu“, který má vzadu prostor pro velké bágly a další zavazadla. Vozí lidi do několika kempů podél cesty a zastavuje pro nástup i výstup podle potřeby. My jsme vybrali a předem rezervovali ten nejzazší, nazvaný Wonder Lake. A právem, leč než jsme se k němu vydali jsme absolvovali dva dny kratších cest na pokraji parku v okolí Špindlu. Jednak jsme lízali rány (bydleli jsme v chatkách) a jednak bojovali o možnost túr s přenocováním mimo zmíněné kempy. Ty jsou omezené, ale na konci sezóny jsme zvítězili a podařilo se nám uspokojit touhu spojené se dvěma nejnámějšími trasami.

Odjížděli jsme ještě za tmy a v dešti, s odpovídající náladou, která klesala níž než ten jeden stupeň na Chilkootu. Leč po poledni jsme stany stavěli za sluníčka a na odpolední procházku okolím jsme vycházeli za oblačného počasí. Mraky sice zahalovaly bohatě zaledněný hřeben Alaska Range, ve kterém ji McKinley (6192 m), ale spokojenost podtrhovala kvanta borůvek. A po chvíli, když jsem zvednul hlavu se v klínu mraků objevil strmý svah toho velikána a začali jsme tušit jeho neuvěřitelnou dimenzi v relaci ke všemu kolem. Po chvíli jsme zahlédli i samotný vrchol a přečkali krátkou přeháňku, která předznamenala čtyřdenní

strhující divadlo: Viděli jsme Kinleyho i neméně krásný hřeben v modrojasu a bez mráčku, ale také cudnými řasami, či jen probleskovat hustými mraky a nebo neobyčejně sytou duhou. Navíc se už celý kraj zahálil do bohatých barev podzimu, jehož postup byl patrný každým dnem. Tomu období se na severu říká „ruska“ a oproti tomu, co můžeme vidět doma koncem října jsou mnohem větší barevné kontrasty, podmalované rudým podkladem (zejména borůvčí) a ostrými přechody mezi zelenými jehličňany a pestře zbarvenými listnáči od jasné zeleně přes odstíny žluti až k temně oranžové. Modrou v mnoha odstínech dávala buď blankytná obloha či ocelová modrošed' deštivých mraků a často také jezera, potoky

a řeky... A mezi tím zvířata, včetně legendárních cariboo (jakási odrůda soba), losů paroháčů, medvědů, vlků (včetně nočního vytí) a další havěti. Za krásného počasí jsme kemp opustili abychom absolvovali dvoudenní túry cestou necestou (žádné chodníky, značky či rozcestníky, zato brody ledovcových řek). A pak jsme šťastně zvolili autobus, který se nevracel přímo, ale zajížděl ještě asi 15 mil „úplně dozadu“ k letišti Katishna. Ten kousek nás vyvezl k nádherným místům, kde se v jezeru zrcadlí Kinley se svou suitou: Bylo bez mráčku, jen lehýnká sukýnka na úbočí, na jezeru labutě... Nádherně vydařený závěr, který dal zapomenout na prázdnou pneumatiku a vlhko ve stanu.

Jen úplný závěr byl ještě zarámován kratší túrou, kterou jsme absolvovali v Denali State Parku cestou do Anchorage. A pak už civilizace města a několika letišť poznačených odhalením teroristických útoků v Anglii. Čtyři týdny poté není Anchorage příliš poznamenáno a nejsou vlastně žádné problémy. Ty přijdou teprve v Chicagu, kde musíme odkládat další zavazadla do úložného prostoru. Tomu ale předchází ještě „Chicago v šesti hodinách“ - prohlídka připravená známými Věry: Život pod mrakodrapy, pohoda na břehu Michiganského jezera a oslavy mexického dne nezávislosti... Londýnské Heathrow nás vrací do reality krutě a z jednoho terminálu na druhý cestujeme dvě hodiny (proti sedmi hodinám letu z Chicaga). Fronty, zmatky, nervozita mezi cestujícími i personálem... ale pražský let jsme (jen tak tak) stihli.

Na Ruzyni nám nepřiletěly batohy a doma čtu hrátky, spojené se sestavováním vlády. Ale to vše nemůže zkazit dojmy a zážitky z Aljašky a Yukonu. Ty se vrací s fotografiemi teroristi ani vláda nám je nemohou vzít. A jsou také možná důvodem, proč stručná zpráva přesáhla prosté komentování a má tři stránky.

ToRo

